

Juraj Draxler, MA
minister
MŠVVaŠ SR
Stromová 1
Bratislava

Vážený pán minister!

Týmto listom chceme vyjadriť svoju nespokojnosť so smerovaním základného školstva, najmä s požiadavkami, ktoré sa takmer každoročne kladú pred začiatkom školského roka na učiteľov. **Reagujeme tak na Inovovaný štátny vzdelávací program, ktorého platnosť sa blíži spolu s 1. 9. 2015.**

Predpokladali sme, že zavedením iŠVP sa bude opakovať situácia z roku 2008, a preto učitelia písali petíciu za jeho odloženie <http://www.peticie.com/isvp>. Neboli úspešní, petíciu s viac ako tisíc podpismi učiteľov, rodičov, verejnosti, ktorým záleží na kvalite vzdelávania a ktorí chceli začať diskusiu, ste ignorovali. A tak o niekoľko dní máme zaviesť tento dokument do praxe bez prípravy, len na základe mnohostranového manuálu na tvorbu školských vzdelávacích programov z dielne ŠPÚ a 330 stranového manuálu na tvorbu eŠkVP z dielne Digiškoly.

Chceme, aby ste vedeli, že učitelia (s výnimkou materských škôl) nie sú spokojní. Pre tohtoročnú pseudoreformu ste ich nezískali a tak všetky kroky, ktoré sa udejú, budú formálne a opäť neprispievajú k rozvoju vzdelávania. Veríme, že nás pochopíte a situáciu s veľkou nespokojnosťou učiteľov budete riešiť ihneď. Príkladom toho, že sa veci dajú riešiť prakticky, je uchopenie problematiky odbúrania administratívnej záťaže učiteľov. Riešil ju Inštitút vzdelávacej politiky, ktorý sa obrátil na učiteľov priamo z praxe, výborne pripravoval ich stretnutia a postupne sa dostávajú prvé výsledky. Táto pozitívna téma je však nateraz prekrytá „papierovou“ inováciou ŠVP, ktorá bude platiť od septembra.

Čo priniesla reforma a tohtoročná pseudoreforma školstva? Možno by sa nejaké drobnosti našli, ale nepriniesla to podstatné - zvýšenie kvality vzdelávania. A pritom je to také jednoduché – „spokojný, ohodnotený učiteľ s jednoduchou tabuľkou (čo má učiť a koľko hodín), s dobrou učebnicou, vybavením a voľnými rukami pri výchove“. Prečo neustále vymýšľame vylešenia typu prierezové témy, každý rok meníme počet disponibilných hodín, jeden predmet v ročníku prihodíme, ďalší zoberieme, premenovávame plány (z ČTP na TVVP, teraz asi na ročný plán učiteľa), vymýšľame nové a nové predmety, skúmame množstvo usmernení a poznámok so strachom, čo vlastne môžeme a čo nie v tej našej škole učiť? Prečo nikto nevie správne zredukovať obsah učiva, stanoviť len výchovno-vzdelávacie ciele a nechať učiteľa, aby sa mal v triede čas porozprávať so žiakmi, debatovať s nimi o aktualitách života? Vtedy by určite splnil viac prierezových tém ako je nalinkované. Testovanie 9 a rebríčkovanie? Povedie k tomu, že začneme učiť „pre testy“ (už teraz sme nútení posilňovať v 9. ročníku MAT a SJL na 6 hodín). Kedy budeme dostávať od inštitúcií riadny servis a nie mnohostranové príručky?

Vytýkame Inovovanému štátnemu vzdelávaciemu programu:

- Nutnosť vytvárať nový ŠkVP. Zmenou učebného plánu sa predsa nemôže meniť profilácia, zameranie, bezpečnosť a ďalšie súčasti už vytvoreného ŠkVP z predchádzajúcich rokov. V praxi to znamená, že budeme mať dva školské vzdelávacie programy.

- Tvorba ŠKVP cez šablónu Digiškola, ktorá mala uľahčiť prípravu ŠKVP, nefunguje bez problémov.
- Zložitost' systému, opísaného v Manuáli - tri možnosti použitia disponibilných hodín majú množstvo ďalších podmienok, čo len naštudovať je náročné, nieto ešte nespraviť chybu.
- V jednom predmete – Technika – sú zaradené dve samostatné oblasti, značne obsahovo a významovo vzdialené. Nájdeme na každej škole schopného kvalifikovaného pedagóga pre oblasť Technika a Ekonomika domácnosti zároveň? Kto je kvalifikovaný pre vyučovanie takéhoto predmetu? Členenie vyučovacích hodín pre tento predmet potrebuje osobitné sledovanie, také je náročné.
- „Žiakom, ktorí sa nebudú učiť druhý cudzí jazyk škola ponúkne iný predmet podľa svojich možností. Je potrebné si uvedomiť, že tieto hodiny sú z rámca voliteľných hodín, ktorých využitie je plne v kompetencii školy“... taktiež – „ ak škola využije disponibilné hodiny na delenie vyučovacieho predmetu RUP, musí počítať s väčšou personálnou náročnosťou“ – to znamená, že disponibilné hodiny riešia nekoncepcnosť RUP. Je to najmä obmedzenie slobody škôl, ktoré má pôvod v nedostatku financií.
- Vyznačovanie zmeny kvality výkonu je v praktickom živote školy formálna byrokracia.
- UO v ŠVP sú nejednotné, nemajú jednotnú štruktúru, napriek tomu sa v Manuáli tvrdí, že „Učebnými osnovami školy môžu byť vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí“. Podľa UO predmetu SJL nedokáže nik učiť. Dostávame sa tak do stavu, keď si budeme vytvárať vlastné UO, a to nie je žiadne uľahčenie ani pomoc ani reforma k lepšiemu. Každý predmet má v Štátnom vzdel. programe inú formu. Ako pomôžeme učiteľom, aby spolupracovali pri tvorbe UO, keď ani štát nezabezpečil ich jednotnú podobu?
- UO zo ŠVP sa nedajú použiť bez zmeny ako UO ŠKVP - musia si ich učitelia opäť prispôbovať – vid' vyššie, to znamená vytvárať TVVP, po novom Ročný plán učiteľa, čo predstavuje nárast byrokracie.
- Prierezové témy – čistý formalizmus – manuál raz hovorí o možnosti vytvárať kurzy, predmety, akcie, druhýkrát požaduje zapracovanie do UO predmetu. Je to dôležité? Nedá sa to bez toho? Pre koho to robíme? Je kvalitný len ten učiteľ, tá škola, ktorá má vzorne rozpracované prierezové témy v učebných osnovách? Nestrielať trochu bokom od zvyšovania kvality vyučovacieho procesu? My chceme pracovať, chceme pracovať čo najlepšie, ako vieme. Týmto Vás vyzývame, aby ste nám začali k tomu vytvárať podmienky – možno aj zastavením týchto neefektívnych krokov, ktoré so zvyšovaním kvality vzdelávania nemajú nič spoločné.

Ponúkame niekoľko konkrétnych krokov, ktorými sa dajú zmierniť kvalitatívne škody – škody na vzdelávaní žiakov a podmienkach učiteľov:

- ŠPÚ do konca septembra pripraví v reformovaných ročníkoch z každého predmetu elektronickú jednoduchú jasnú tabuľku ako výstup zo vzdelávacieho štandardu, ktorý plní úlohu učebných osnov, kde v jednom stĺpčeku bude čo treba učiť – jednoducho popísaný obsahový štandard, ktorý sa aj zmestí do zápisu v triednej knihe, v druhom koľko hodín, tretí stĺpček zostane pre učiteľa, aby si doplnil navýšenie voliteľných hodín, alebo urobil poznámku o časovom zaradení. Pôjde o vzor – pomôcku pre učiteľov, nie povinnosť. Učiteľom sa ponechá možnosť prispôbiť si plán podľa svojich potrieb. Elektronická podoba takéhoto dokumentu bude okamžite prakticky použiteľná pre tých učiteľov, ktorí po nej budú chcieť siahnuť, pre ďalšiu prácu s ním.
- Zruší sa vytváranie ďalšieho školského vzdelávacieho programu. Školy si k existujúcim, ktoré vytvárali 6 rokov, len pripoja prílohu – inovovaný učebný plán (1 strana, počty hodín k predmetom).

- Zruší sa povinné zaradenie prierezových tém do ŠkVP. Vzdelávacie štandardy, ktoré vydáva štát, majú už obsahovať všetky výchovné prvky. Ak neobsahujú – je potrebné, aby sa odborníci k nim vrátili, dopracovali ich a doplnili do učebníc chýbajúce témy.
- Začne sa riešiť učebnicová politika, nie prieskumami a dotazníkmi, ale reálne dôjde k jej otvoreniu.

Cieľom tohto listu nie je boj, nie je ním ani prostá kritika. Vznikol z presvedčenia, že to, čo sa hovorí v zborovniach medzi učiteľmi, sa už musia dozvedieť aj kompetentní, aby práve oni, ktorí môžu niečo zmeniť, videli lepšie situáciu tu dolu, v našich triedach, medzi žiakmi, medzi učiteľmi a pochopili, že nám všetkým naozaj ide o kvalitu vzdelávania a nielen o kvalitu dokumentácie. Veríme, že práve takto prijmete náš list a dúfame v konštruktívnu odpoveď s návrhom ďalšej možnej spolupráce.

Ďakujeme za pochopenie.

27. 8. 2015

PaedDr. Mária Barancová, prezidentka SKU
Mgr. Vladimír Crmoman, viceprezident SKU
Mgr. Miroslav Sopko, viceprezident SKU
RNDr. Jana Kontúrová, členka manažmentu SKU
PaedDr. Anna Chlupíková, členka manažmentu SKU
PhDr. Soňa Puterková, tajomníčka SKU
PaedDr. Lucia Porubčanská, výkonná riaditeľka SKU
PaedDr. Dagmar Kolevová, výkonná riaditeľka SKU
PhDr. Ján Papuga, PhD., člen manažmentu SKU, predseda SAUS
Mgr. Jaroslava Srničková, členka manažmentu SKU
PaedDr. Danka Jarabová, členka manažmentu SKU